A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2016. november 16.*

„Előzetes döntéshozatal — 97/67/EK irányelv — 9. cikk — Postai szolgáltatások az Európai Unióban — A postai ágazat szabályozóhatóságának működési költségeihez való hozzájárulás kötelezettsége — Terjedelem”

A C-2/15. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2015. január 7-én érkezett, 2014. december 17-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **DHL Express (Austria) GmbH**

és

a **Post-Control-Kommission**,

a **Bundesminister für Verkehr, Innovation und Technologie**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök (előadó), M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a DHL Express (Austria) GmbH képviseletében P. Csoklich Rechtsanwalt,

– a Post-Control-Kommission képviseletében E. Solé,

– az osztrák kormány képviseletében C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben,

– a belga kormány képviseletében J. Van Holm és S. Vanrie, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

– a spanyol kormány képviseletében A. Rubio González, meghatalmazotti minőségben,

– a francia kormány képviseletében D. Colas és R. Coesme, meghatalmazotti minőségben,

– a norvég kormány képviseletében I. Thue és J. T. Kaasin, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében G. Braun és P. Costa de Oliveira, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2016. március 16-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2008. L 52., 3. o.; helyesbítés: HL 2015. L 225., 49. o.) módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1998. L 15., 14. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 3. kötet, 71. o.; helyesbítés: HL 2015. L 47., 34. o.) (a továbbiakban 97/67 irányelv) 9. cikkének az értelmezésére irányul.

2 Ezt a kérelmet a DHL Express (Austria) GmbH (a továbbiakban: DHL) és a Post-Control-Kommission (postai szolgáltatásokat ellenőrző bizottság, Ausztria) között az utóbbi bizottságnak a DHL-t arra kötelező határozata tárgyában folyamatban lévő eljárás keretében terjesztették elő, hogy fizessen a Rundfunk und Telekom Regulierungs-GmbH (a postai ágazat szabályozóhatósága) (a továbbiakban: RTR) működési költségeihez való pénzügyi hozzájárulást.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2008/6 irányelv (27) és (28) preambulumbekezdése értelmében:

„(27) A postai szolgáltatók az egyetemes szolgáltatás finanszírozásához való hozzájárulásra kötelezhetők, amennyiben kompenzációs alap létrehozásáról rendelkeztek. Annak megállapításához, hogy mely vállalkozások kötelezhetők a kompenzációs alaphoz való hozzájárulásra, a tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy az ilyen vállalkozások által nyújtott szolgáltatások a felhasználó szemszögéből az egyetemes szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatásoknak tekinthetők-e, mivel az egyetemes szolgáltatásokkal kellő mértékben felcserélhetőnek bizonyulnak, figyelembe véve a szolgáltatások jellegzetességeit, ezen belül a többletértéket képviselő jellemzőket, valamint rendeltetésüket és az árképzést. E szolgáltatásoknak nem kell szükségképpen rendelkezniük az egyetemes szolgáltatás minden vonásával, amilyen például a napi kézbesítés vagy a teljes körű országos lefedettség.

(28) Az arányosság elvének való megfelelés érdekében a tagállamokban az egyetemes szolgáltatás nyújtásának költségeihez az e vállalkozásoktól követelt hozzájárulás mértékének megállapításakor a tagállamoknak átlátható és megkülönböztetéstől mentes kritériumokat kell alkalmazniuk, mint például a vállalkozásnak az adott tagállamban az egyetemes szolgáltatás körébe tartozó tevékenységekben vállalt részesedése. A tagállamok azoktól a szolgáltatóktól, amelyek kötelesek hozzájárulást fizetni a kompenzációs alapba, megkövetelhetik a megfelelő számviteli elkülönítés bevezetését az alap működése érdekében.”

4 Ezen irányelv (47) preambulumbekezdése a következőképpen szól:

„A nemzeti szabályozóhatóságok szerepe valószínűleg döntő fontosságú marad, különösen azokban a tagállamokban, ahol a versenyre való áttérés még nem fejeződött be. A szabályozási és az üzemeltetési funkciók különválasztásának elvével összhangban a tagállamoknak garantálniuk kell a nemzeti szabályozóhatóságok függetlenségét, ezáltal biztosítva döntéseik pártatlanságát. A függetlenség e követelménye nem érinti a tagállamok intézményi autonómiáját és alkotmányos kötelezettségeit, ahogy a tagállamokban fennálló tulajdoni rendre vonatkozó, a Szerződés 295. cikkében megállapított semlegességi elvet sem. A nemzeti szabályozóhatóságok számára feladataik teljesítéséhez meg kell adni minden szükséges erőforrást: emberi erőforrást, szakértelmet és pénzügyi eszközöket.”

5 A 97/67 irányelv 2. cikkének 14. pontja értelmében:

„Ennek az irányelvnek a céljaira [helyesen: Ezen irányelv alkalmazásában] a következő meghatározások alkalmazandók:

[…]

14. engedélyezés: minden olyan engedély – az alábbiakban meghatározottak szerinti »általános engedély« vagy »egyedi engedély« formájában –, amely a postai ágazatra jellemző jogokat és kötelezettségeket rögzíti, és lehetővé teszi a postai szolgáltatók számára, hogy postai szolgáltatásokat nyújtsanak és [helyesen: és adott esetben] hálózatokat létesítsenek és/vagy működtessenek ilyen szolgáltatások nyújtásához:

– »általános engedély«: olyan engedély – függetlenül attól, hogy annak szabályozása csoportos engedéllyel vagy jogszabály alapján történik, és függetlenül attól, hogy az ilyen szabályozáshoz szükséges-e bejegyzési vagy bejelentési eljárás –, amely nem írja elő az érintett postai szolgáltató számára, hogy az engedélyből fakadó jogok gyakorlása előtt a nemzeti szabályozóhatóság egyértelmű határozatát beszerezze,

– »egyedi engedély«: olyan engedély, amelyet valamely nemzeti szabályozóhatóság bocsát ki, és amely valamely postai szolgáltatónak konkrét jogokat ad, vagy amely – adott esetben – a vállalkozás tevékenységét az általános engedélyt kiegészítő külön kötelezettségeknek veti alá, ahol szükséges, amikor is [helyesen: veti alá, amikor is] a postai szolgáltató mindaddig nem jogosult jogainak gyakorlására, amíg a nemzeti szabályozóhatóságtól a határozatot meg nem kapta”.

6 Ezen irányelv 2. cikkének 19. pontja értelmében „alapvető követelmények” az „olyan általános, nem gazdasági okok, amelyek egy tagállamot arra késztethetnek, hogy a postai szolgáltatások ellátására feltételeket szabjon. Ezek az okok a levéltitok, a hálózat biztonsága veszélyes áruk szállítása esetén, a foglalkoztatási feltételek tiszteletben tartása, a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezésekkel megállapított és/vagy – a közösségi és nemzeti jognak megfelelően – a nemzeti szociális partnerek közötti tárgyalás eredményeként létrejött kollektív szerződésekben meghatározott szociális biztonsági rendszerek tiszteletben tartása, valamint – indokolt esetben – adatvédelmi, környezetvédelmi és területrendezési okok. Az adatvédelembe tartozhat a személyes adatok védelme, a továbbított vagy tárolt adatokkal kapcsolatos titoktartás és a magánélet védelme”.

7 Az említett irányelv 7. cikkének (3) és (4) bekezdése a következőket írja elő:

„(3) Amennyiben egy tagállam azt állapítja meg, hogy az ezen irányelv szerinti egyetemes szolgáltatási kötelezettségek az I. melléklet figyelembevételével kiszámított nettó költséget vonnak maguk után, és méltánytalan pénzügyi terhet jelentenek az egyetemes szolgáltató(k) számára, a következőket vezetheti be:

a) egy, az érintett vállalkozás(ok) állami alapokból történő kompenzálására szolgáló mechanizmust; vagy

b) egy, az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségeinek a szolgáltatók és/vagy a felhasználók közötti megosztására szolgáló mechanizmust.

(4) Ha a (3) bekezdés b) pontjával összhangban a nettó költségek megosztására kerül sor, a tagállamok létrehozhatnak egy, a szolgáltatók és/vagy a felhasználók által fizetett díjakból finanszírozott kompenzációs alapot, amelyet a kedvezményezettől vagy kedvezményezettektől független testület kezel. A tagállamok a 9. cikk (2) bekezdése alapján az engedélyek megadásakor [helyesen: megadásakor a szolgáltatókkal szemben] feltételül szabhatják az alaphoz való pénzügyi hozzájárulást vagy egyetemes szolgáltatási kötelezettség teljesítését. Az egyetemes szolgáltató(k) 3. cikkben említett egyetemes szolgáltatási kötelezettségei finanszírozhatók ilyen módon.”

8 Ugyanezen irányelv 9. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az egyetemes szolgáltatások körén kívül eső szolgáltatások vonatkozásában a tagállamok az alapvető követelményeknek való megfelelés biztosításához szükséges mértékig általános engedélyeket vezethetnek be.

(2) Az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó szolgáltatások vonatkozásában a tagállamok az alapvető követelményeknek való megfelelés biztosításához és az egyetemes szolgáltatásnyújtás biztosításához szükséges mértékű engedélyezési eljárásokat vezethetnek be, beleértve az egyedi engedélyeket is.

Az engedély megadása:

– egyetemes szolgáltatási kötelezettségektől tehető függővé,

– szükséges és indokolt esetben, az adott szolgáltatások minőségére, rendelkezésre állására és teljesítésére vonatkozó követelményeket szabhat,

– adott esetben a 7. cikkben említett költségmegosztási mechanizmusokhoz való pénzügyi hozzájárulási kötelezettségtől tehető függővé, amennyiben az egyetemes szolgáltatás nyújtása nettó költséget von maga után és méltánytalan pénzügyi terhet jelent a 4. cikknek megfelelően kijelölt egyetemes szolgáltató(k) számára,

– adott esetben a 22. cikkben említett nemzeti szabályozóhatóság működési költségeihez való pénzügyi hozzájárulásra kötelezhet [helyesen: hozzájárulástól tehető függővé],

– adott esetben a nemzeti jogszabályokban meghatározott munkafeltételek betartásától tehető függővé vagy arra kötelezhet.

Az első francia bekezdésben és a 3. cikkben említett kötelezettségeket és követelményeket kizárólag a kijelölt egyetemes szolgáltatók tekintetében lehet megszabni.

A 4. cikknek megfelelően kijelölt egyetemes szolgáltató(k) esetétől eltekintve az engedélyekre a következő szabályok vonatkoznak:

– számuk nem korlátozható,

– az egyetemes szolgáltatás ugyanazon elemei vagy a tagállam területének ugyanazon részei tekintetében az engedélyek nem szabhatnak meg egyidejűleg egyetemes szolgáltatási kötelezettséget és a költségmegosztási mechanizmushoz való pénzügyi hozzájárulási kötelezettséget,

– nem köthetők olyan feltételhez, amely más, nem ágazatspecifikus nemzeti jogszabály értelmében alkalmazandó a vállalkozásra,

– nem írhatnak elő az ezen irányelv szerinti kötelezettségek teljesítéséhez szükséges technikai vagy működési feltételeken kívül más feltételeket.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett eljárásoknak, kötelezettségeknek és követelményeknek átláthatónak, hozzáférhetőnek, megkülönböztetéstől mentesnek, arányosnak, pontosnak és egyértelműnek kell lenniük, azokat előre nyilvánosságra kell hozni, és objektív kritériumokon kell alapulniuk. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy az engedély egészben vagy részben történő megtagadásának vagy visszavonásának okait a kérelmezővel közöljék, és számára jogorvoslatot biztosítsanak.”

9 A 97/67 irányelv 22. cikke értelmében:

„(1) A postai ágazat vonatkozásában minden tagállam kijelöl egy vagy több, a postai szolgáltatóktól jogilag elkülönített és működési szempontból független nemzeti szabályozóhatóságot. Azok a tagállamok, amelyek megőrzik a postai szolgáltatók feletti tulajdonjogot vagy ellenőrzést, gondoskodnak arról, hogy a szabályozási funkciók és a tulajdonlással és ellenőrzéssel kapcsolatos tevékenységek szervezetileg is ténylegesen elkülönüljenek.

A tagállamok tájékoztatják a Bizottságot arról, hogy mely nemzeti szabályozóhatóságot jelölték ki az ezen irányelvből eredő feladatok elvégzésére. A nemzeti szabályozóhatóságok által elvégzendő feladatokat könnyen hozzáférhető formában közzéteszik, különösen ha e feladatok ellátásával egynél több szervet bíztak meg. A tagállamok adott esetben biztosítják, hogy a közös érdeklődésre számot tartó ügyekben ezek a szabályozóhatóságok, valamint a versenyjog és a fogyasztóvédelmi jog végrehajtásával megbízott nemzeti hatóságok egymással konzultáljanak és együttműködjenek.

(2) A nemzeti szabályozóhatóságok sajátos feladata az ezen irányelvből eredő kötelezettségek betartásának biztosítása, különösen az egyetemes szolgáltatások nyújtására vonatkozó ellenőrzési és szabályozási eljárások megállapításával. Meg lehet őket bízni továbbá a postai ágazatban a versenyszabályok betartásának biztosításával.

A nemzeti szabályozóhatóságok a már működő megfelelő intézményi keretek között szorosan együttműködnek és egymásnak kölcsönös segítséget nyújtanak ezen irányelv alkalmazásának megkönnyítése érdekében.

(3) A tagállamok nemzeti szinten biztosítanak olyan eredményes mechanizmusokat, amelyek a felhasználók vagy a postai szolgáltatók számára lehetővé teszik, hogy a nemzeti szabályozóhatóság őket érintő határozata ellen az érintett felektől független fellebbviteli testülethez fellebbezzenek. A fellebbezés elbírálásáig – amennyiben a fellebbviteli testület másként nem határoz – a nemzeti szabályozóhatóság határozata hatályban marad.”

Az osztrák jog

10 A Bundesgesetz über die Einrichtung einer Kommunikationsbehörde Austria („KommAustria") (az „Austria" hírközlési hatóság létrehozataláról [„KommAustria"] szóló szövetségi törvény) (a továbbiakban: KOG) osztrák szabályozóhatóság finanszírozására vonatkozó 34. §-a a következőket írja elő:

„(1) Az [RTR] hírközlési ágazattal kapcsolatos, a 17. § (2), (4) és (7) bekezdésében meghatározott feladatainak végrehajtása során felmerülő költségek finanszírozását egyrészt pénzügyi hozzájárulások, másrészt szövetségi költségvetési források biztosítják. A szövetségi költségvetést terhelő támogatás éves összege 2 millió euró, amelyet az [RTR] részére két egyenlő részletben kell megfizetni január 30-án, illetve június 30-án. Az [RTR] a következő év április 30. előtt benyújtja a közlekedésért, innovációért és technológiáért felelős szövetségi miniszternek az ezen erőforrások felhasználásáról szóló jelentést, valamint az elszámolás lezárását. Az [RTR] által viselt, a pénzügyi hozzájárulásokkal nem finanszírozott többi költség teljes összege nem haladja meg az évi 6 millió eurót. A szóban forgó összegek a 2007-es évtől kezdődően az Osztrák Szövetségi Statisztikai Hivatal 2005-ös évre vonatkozóan közzétett fogyasztói árindexe, vagy az annak helyébe lépő, előző évi index változásai függvényében csökkennek vagy növekednek.

(2) A pénzügyi hozzájárulásokat a hírközlési ágazat fedezi. A hírközlési ágazat magában foglalja azokat a szolgáltatókat, akik a [Telekommunikationsgesetz 2003 (a hírközlésről szóló 2003. évi szövetségi törvény)] 15. cikkének megfelelően bejelentési kötelezettség alá tartoznak, feltéve hogy nem olyan hírközlő hálózatok és hírközlési szolgáltatások nyújtásáról van szó, amelyeket hozzájárulás-köteles műsorszórás vagy kiegészítő szolgáltatásokat kínáló műsorszórás útján terjesztenek.

(3) A pénzügyi hozzájárulásokat az egyes fizetésre kötelezettek üzleti forgalma és az ágazat összesített üzleti forgalma arányában kell meghatározni és beszedni, a számítás alapja a hírközlési szolgáltatások nyújtásából belföldön realizált összes üzleti bevétel.

[…]

(13) Amennyiben egy vállalkozás nem vagy nem megfelelően teljesíti a pénzügyi hozzájárulás fizetésére vonatkozó kötelezettségét, a Telekom-Control-Kommission határozattal írja elő a pénzügyi hozzájárulás megfizetését. Ehhez hasonlóan határozatban állapítja meg a (12) bekezdés értelmében vett túlfizetést vagy felszólítást."

11 A KOG 34a. §-a értelmében:

„(1) Az [RTR] postai ágazattal kapcsolatos, a 17. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott feladatainak végrehajtása során felmerülő költségek finanszírozását egyrészt pénzügyi hozzájárulások, másrészt szövetségi költségvetési források biztosítják. A szövetségi költségvetést terhelő támogatás éves összege 200 000 euró, amelyet az [RTR] részére két egyenlő részletben kell megfizetni január 30-án, illetve június 30-án. Az [RTR] a következő év április 30. előtt benyújtja a közlekedésért, innovációért és technológiáért felelős szövetségi miniszternek az ezen erőforrások felhasználásáról szóló jelentést, valamint az elszámolás lezárását. Az [RTR] által viselt, a pénzügyi hozzájárulásokkal nem finanszírozott többi költség teljes összege nem haladja meg az évi 550 000 eurót. A szóban forgó összegek a 2012-es évtől kezdődően az Osztrák Szövetségi Statisztikai Hivatal 2005-ös évre vonatkozóan közzétett fogyasztói árindexe, vagy az annak helyébe lépő, előző évi index változásai függvényében csökkennek vagy növekednek.

(2) A pénzügyi hozzájárulásokat a postai ágazat fedezi. A postai ágazatba a Postmarktgesetz [a postai piac szabályozásáról szóló szövetségi törvény] 25. §-a szerint bejelentési kötelezettség alá tartozó, vagy az ugyanezen törvény 26. §-a szerint engedéllyel rendelkező postai szolgáltatók tartoznak.

(3) A 34. § (3)–(15) bekezdését analógia útján a »Telekom-Control-Kommission« helyébe lépett »Post-Control-Kommissionra« is alkalmazni kell.”

Az alapeljárás tényállása és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12 A DHL a futár és expressz szolgáltatások ágazatában tevékenységet folytató vállalkozás. E tevékenységének keretében egyebek mellett legfeljebb 31,5 kg tömegű csomagok, valamint iratok, illetve dokumentumok gyűjtését, feldolgozását, szállítását és kézbesítését végzi. E szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a DHL számos többletértéket képviselő – például a küldemények nyomon követésével és a kézbesítési határidők garantált betartásával kapcsolatos – szolgáltatást kínál.

13 A postai szolgáltatásokat ellenőrző bizottság 2012. április 23-i határozatával kötelezte a DHL-t, hogy a 2011. július 1-jétől szeptember 30-ig, valamint az október 1-jétől december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan fizessen pénzügyi hozzájárulást az RTR számára.

14 Ezt a határozatot a KOG 34. §-ának (9) és (13) bekezdése, valamint 34a. §-a alapján hozta meg, amelynek előírása szerint az RTR tevékenységének finanszírozását egyrészt a belföldi piacon működő postai szolgáltatók által fizetett pénzügyi hozzájárulások, másrészt a szövetségi költségvetési források biztosítják.

15 Ezt a határozatot a DHL megtámadta a kérdést előterjesztő bíróságnál.

16 Keresetének alátámasztása érdekében a DHL arra hivatkozik, hogy a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének negyedik francia bekezdéséből az következik, hogy kizárólag az egyetemes szolgáltatást nyújtó vállalkozásokkal szemben írható elő az RTR működési költségeihez való hozzájárulás kötelezettsége. E rendelkezés figyelmen kívül hagyását jelentené, ha a KOG e kötelezettséget mind az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó, mind az ilyen szolgáltatások körén kívül eső szolgáltatásokat nyújtó vállalkozásokkal szemben előírná.

17 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Ellentétes-e a […] 97/67 […] irányelvvel, különösen annak 9. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a postai szolgáltatók attól függetlenül kötelesek hozzájárulni a nemzeti szabályozóhatóság működési költségeinek finanszírozásához, hogy nyújtanak-e egyetemes szolgáltatást?

2) Igenlő válasz esetén:

a) Elegendő-e a finanszírozási kötelezettség előírásához, hogy az érintett szolgáltató olyan postai szolgáltatásokat nyújt, amelyek a nemzeti szabályozás szerint egyetemes szolgáltatásnak minősülnek, de túllépnek az [ezen] irányelv szerinti kötelező jellegű minimális egyetemes szolgáltatási körön?

b) Ugyanúgy kell-e eljárni az adott vállalkozás finanszírozási hozzájárulása mértékének megállapításakor, mint az [említett] irányelv 7. cikkének (4) bekezdése szerinti kompenzációs alap finanszírozásához való hozzájárulás mértékének megállapításakor?

c) Megköveteli-e ebben az esetben az [ugyanezen] irányelv 7. cikkének (5) bekezdése értelmében vett, a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az arányosság elve tiszteletben tartásának követelménye, valamint a [2008/6] irányelv (27) preambulumbekezdése értelmében vett »[egyetemes szolgáltatásokkal] [való] […] felcserélhető[ség]« figyelembevétele, hogy a

forgalomnak a többletértéket képviselő szolgáltatásokra, tehát a nem az egyetemes szolgáltatás körébe sorolandó, de az egyetemes szolgáltatáshoz kapcsolódó postai szolgáltatásokra eső részét levonják, és azt a hozzájárulás mértékének megállapításakor ne vegyék figyelembe?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

18 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének negyedik francia bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan nemzeti jogszabály, amely szerint valamennyi postai szolgáltató – köztük azok is, amelyek nem nyújtanak az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó postai szolgáltatást – köteles hozzájárulni az ezen ágazatért felelős szabályozóhatóság finanszírozásához.

19 Elöljáróban rá kell mutatni arra, hogy valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez annak nemcsak kifejezéseit, hanem szövegkörnyezetét, valamint annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az említett rendelkezés részét képezi. Valamely uniós jogi rendelkezés értelmezése szempontjából annak keletkezése is relevánsnak bizonyulhat (lásd: 2015. szeptember 2-i Surmačs-ítélet, C-127/14, EU:C:2015:522, 28. pont).

20 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy a 97/67 irányelv 9. cikkének (1) bekezdése értelmében az egyetemes szolgáltatások körén kívül eső szolgáltatások vonatkozásában a tagállamok általános engedélyeket írhatnak elő a postai ágazatban tevékenykedő vállalkozásokkal szemben, míg e cikk (2) bekezdésének első albekezdése rendelkezik a tagállamok azon lehetőségéről, hogy az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó szolgáltatások vonatkozásában engedélyezési eljárásokat vezessenek be.

21 Ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének második albekezdése felsorolja azokat a kötelezettségeket, amelyektől az engedély megadása függővé tehető, ugyanakkor nem pontosítja, hogy ez az albekezdés az engedélyek mely kategóriájára – vagyis kizárólag az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó szolgáltatásokra, vagy a postai szolgáltatások összességére vonatkozó engedélyekre – utal.

22 Önmagában a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének megszövegezése alapján – mivel az ott használt „engedély” kifejezés nem utal vissza kifejezetten sem az e cikk (1) bekezdésében, sem a (2) bekezdésének első albekezdésében szereplő rendszerre – nem határozható meg, hogy az ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének különböző francia bekezdéseiben felsorolt kötelezettségek a postai szolgáltatások összességére, vagy kizárólag az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó szolgáltatásokra vonatkoznak-e.

23 Másodszor, a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdése általános felépítésének vizsgálatából az következik, hogy az ebben a rendelkezésben előírt kötelezettségek az adott kötelezettségtől függően vagy kizárólag az egyetemes – vagy ilyennek tekintett – szolgáltatást nyújtó szolgáltatókkal, vagy a postai szolgáltatásokat nyújtó valamennyi szolgáltatóval szemben előírhatók.

24 Egyrészt ugyanis ezen irányelv 9. cikke (2) bekezdésének harmadik albekezdése kifejezetten úgy rendelkezik, hogy az említett 9. cikk (2) bekezdése második albekezdésének első francia bekezdésében szereplő kötelezettségek és követelmények kizárólag az ugyanezen irányelv 4. cikke szerint kijelölt egyetemes szolgáltatókkal szemben írhatók elő.

25 Ezenfelül a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének harmadik francia bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az engedélyek megadását az ezen irányelv 7. cikke (4) bekezdésében előírt kompenzációs alaphoz való hozzájárulás kötelezettségéhez kössék. Szövege alapján e rendelkezés kétségtelenül nem vonatkozik kifejezetten az egyetemes szolgáltatókra. Ugyanakkor az említett irányelv 7. cikkének (3) bekezdéséből az következik, hogy a tagállamok ilyen alap létrehozásával kapcsolatos lehetősége azon lehetőségükhöz kapcsolódik, hogy bevezessenek egy, az egyetemes szolgáltatási kötelezettségek nettó költségeinek megosztására szolgáló mechanizmust, amennyiben e kötelezettségek méltánytalan terhet jelentenek a szolgáltatók számára. Így különösen a 2008/6 irányelv (27) preambulumbekezdéséből – amely a postai szolgáltatóknak az egyetemes szolgáltatás finanszírozásához való hozzájárulási kötelezettségére vonatkozik, amennyiben kompenzációs alap létrehozásáról rendelkeztek – egyértelműen kitűnik, hogy annak megállapításához, hogy mely vállalkozások kötelezhetők az ilyen alaphoz való hozzájárulásra, a tagállamoknak mérlegelniük kell, hogy az ilyen vállalkozások által nyújtott szolgáltatások a felhasználó szemszögéből az egyetemes szolgáltatás körébe tartozó szolgáltatásoknak tekinthetők-e.

26 Másrészt a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének második francia bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az engedélyek megadását az adott szolgáltatások minőségére, rendelkezésre állására és teljesítésére vonatkozó követelmények betartásához kössék. Az e kötelezettséggel érintett szolgáltatásokkal kapcsolatos pontosítás hiányában, az indítvány 42. pontjában kifejtett főtanácsnoki álláspontho hasonlóan hangsúlyozni kell, hogy a 2008/6 irányelv előkészítő anyagaiból kitűnik, hogy az uniós jogalkotó bizonyos egyetemes szolgáltatók tekintetében nemcsak a piac teljes megnyitásának még fennálló akadályait, hanem a postai szolgáltatások nyújtásának valamennyi egyéb akadályát is el kívánta törölni. Ellenkező utalás hiányában, és figyelembe véve a szóban forgó kötelezettség természetét, kitűnik, hogy valamennyi postai szolgáltatóval szemben előírható a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének második francia bekezdésében foglalt kötelezettség.

27 Ehhez hasonlóan a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének ötödik francia bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy az engedélyek megadását a nemzeti jogszabályokban meghatározott munkafeltételek betartásához kössék. Márpedig, amint arra az osztrák kormány helyesen rámutatott, nem fogadható el e rendelkezés megszorító – kizárólag az egyetemes szolgáltatókra kiterjedő – értelmezése, mivel ezen irányelv 9. cikkének (1) bekezdése az általános – vagyis az egyetemes szolgáltatások körén kívül eső szolgáltatásokra vonatkozó – engedélyek megadását az említett irányelv 2. cikkének 19. pontjában szereplő alapvető követelmények betartásától teszi függővé, amely követelmények magukban foglalják a nemzeti jogszabályokban meghatározott munkafeltételek betartását.

28 Így a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdése általános felépítésének vizsgálatából az következik, hogy az ebben a rendelkezésben alkalmazott „engedélyek” kifejezés mind az e cikk (2) bekezdésének első albekezdésében, mind az említett cikk (1) bekezdésében szereplő engedélyekre vonatkozik.

29 Harmadszor, ami a postai ágazatért felelős szabályozóhatóság finanszírozásához való hozzájárulás sajátos kötelezettségét illeti, amelyről az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés tárgyát képező, a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének negyedik francia bekezdése rendelkezik, rá kell mutatni arra, hogy a nemzeti szabályozóhatóságok által elvégzendő tevékenységek a postai ágazat egészére, és nem kizárólag az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó szolgáltatások nyújtására vonatkoznak.

30 Ezen irányelv 22. cikke (1) bekezdésének előírása szerint ugyanis a postai ágazat vonatkozásában minden tagállam kijelöl egy vagy több nemzeti szabályozóhatóságot. E cikk (2) bekezdése kétségtelenül úgy rendelkezik, hogy e hatóságok feladata az említett irányelvből eredő kötelezettségek betartásának

biztosítása, különösen az egyetemes szolgáltatások nyújtására vonatkozó ellenőrzési és szabályozási eljárások megállapításával. E rendelkezés ugyanakkor azt is előírja, hogy ugyanezeket a hatóságokat meg lehet bízni a postai ágazat egészében a versenyszabályok betartásának biztosításával.

31 Ezért a főtanácsnok által az indítványának 46. pontjában hangsúlyozottaknak megfelelően, mivel a nemzeti szabályozóhatóságok szerepét és feladatait az uniós jogalkotó úgy jelölte ki, hogy az a postai ágazat minden szereplőjét szolgálja, a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének negyedik francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az engedély megadása fejében a postai szolgáltatásokat nyújtó valamennyi szolgáltató kötelezhető az e hatóságok tevékenységeinek finanszírozásához való hozzájárulásra.

32 A fentiekre figyelemmel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 97/67 irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének negyedik francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan nemzeti jogszabály, amely szerint valamennyi postai szolgáltató – köztük azok is, amelyek nem nyújtanak az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó postai szolgáltatást – köteles hozzájárulni az ezen ágazatért felelős szabályozóhatóság finanszírozásához.

A második kérdésről

33 Az első kérdésre adott válaszra tekintettel a második kérdést nem szükséges megválaszolni.

A költségekről

34 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

A 2008. február 20-i 2008/6/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, a közösségi postai szolgáltatások belső piacának fejlesztésére és a szolgáltatás minőségének javítására vonatkozó közös szabályokról szóló, 1997. december 15-i 97/67/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikke (2) bekezdése második albekezdésének negyedik francia bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes az alapeljárásban szereplőhöz hasonló olyan nemzeti jogszabály, amely szerint valamennyi postai szolgáltató – köztük azok is, amelyek nem nyújtanak az egyetemes szolgáltatások körébe tartozó postai szolgáltatást – köteles hozzájárulni az ezen ágazatért felelős szabályozóhatóság finanszírozásához.

Aláírások